	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2009-04-24	SIDOR	1 (6)
	MINNESANTECKNINGAR	UPPSTARTSSEMINARIUM FÖR UPPHANDLINGSKRITERIER FÖR DRIVMEDEL OCH FORDON			

Tid: 2009-04-23, kl 13:00-16:30

Plats: Nalen, Stockholm

Närvarande:

Magnus Lindgren (Vägverket), Cecilia Carlqvist (Gröna Bilister), Anders Roth (Trafikkontoret Göteborg), Carl-Göran Bergstrand (Kommentus), Eva Sunnerstedt (Miljöförvaltningen Stockholms stad), Ulrika Ajax (Lantmäteriet, Upphandlingsfunktionen), Robert Johanson (OKQ8), Per-Erik Österlund (OKQ8), Ann Maurin (OKQ8), Robert Johanson (OKQ8), Sören Eriksson (Preem), Jonas Höglund (Svebio), Magnus Nilsson (Naturskyddsföreningen), Bertil Rydqvist (GM), Britt Carlsson Green (Hållbar Mobilitet Skåne), Ebba Tamm (SPI), Johan Böhlin (Stockholms läns landsting), Anders Hultgren (Perstorps Bioproducts AB), Göran Fjällman (Statoil), Jonas Löf (Miljöfordon syd), Per Erlandsson (Lantmännen), Svante Sterner (Svanen), Anders Norén (Bil Sweden), Daniel Waluszewski (WSPgroup), Astrid Stockenberg (Eskilstuna kommun), Thomas Söderholm (Eskilstuna kommun), Michelle Ekman (Gasföreningen)

INLEDNING

Annie Ståhlberg och Joakim Thornéus hälsade deltagarna välkomna och redogjorde för syftet med dagens möte. Miljöstyrningsrådet ska starta upp två projekt, ett med syfte att ta fram nya upphandlingskriterier för drivmedel och ett med syfte att uppdatera befintliga upphandlingskriterier för fordon. Till dagens möte har olika intressenter kallats för att diskutera förutsättningar och inriktningar för arbetet. Deltagarna har också möjlighet att anmäla intresse för att delta i de arbetsgrupper som ska bedriva arbetet med kriterierna.

Joakim berättade om Miljöstyrningsrådet och dess arbete samt upphandlingens roll för att miljöanpassa drivmedel och fordon.

Presentationen finns tillgänglig på Miljöstyrningsrådets hemsida.

PRESENTATION AV FÖRSTUDIE OCH MARKNADSANALYS FÖR DRIVMEDEL

Annie redogjorde för innehållet i rapporten som skrivits av Claes de Serves på Ecotrafic. Rapporten finns tillgänglig på Miljöstyrningsrådets hemsida.

Kommentarer på rapporten som diskuterades på mötet:

- Ändring av bränsledirektivet kan komma att spela en stor roll med en ökad inblandning av etanol i bensin och RME i diesel.
- Uppgifterna för oljesand i tabellen som presenterar växthusgaserna för olika ursprung av olja verkar låga. Miljöstyrningsrådet kollar upp uppgifterna.
- Ren syntetdiesel kan vara svår att använda under vinterhalvåret i Sverige på grund av dåliga köldegenskaper.
- Förstudien utgår mycket på LCA-resultat från siffror från EU men det finns relevanta LCA resultat från Sverige som man också kan använda. Det kan dock vara svårt att förlita sig på LCA då systemgränserna kan påverka resultatet. I EU-direktiven

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2009-04-24	SIDOR	2 (6)
	MINNESANTECKNINGAR	UPPSTARTSSEMINARIUM FÖR UPPHANDLINGSKRITERIER FÖR DRIVMEDEL OCH FORDON			

kommer beräkningsmetodikerna att fastställas. Principiell fråga är om man ska utgå från EU:s beräkningsmodell eller ska man ta fram en egen modell i arbetet.

Skriftliga kommentarer på marknadsanalysen tas gärna emot av Miljöstyrelsen.

Se presentation och marknadsanalysen som finns tillgänglig på Miljöstyrelsens hemsida.

GÖTEBORGS STAD ARBETE GÄLLANDE DRIVMEDEL

Anders Roth, trafikkontoret, Göteborgs stad, presenterade Göteborgs arbete med miljökrav och sociala krav på drivmedel. Göteborgs stads kriterier innehåller krav på spårbarhet, miljökrav, sociala krav och uppföljning.

När det gäller spårbarhet vill Göteborg gå tillbaka hela vägen i produktionskedjan, ända tillbaka till odlingen.

Sociala krav – man har använt sig de erfarenheter från uppföljning av sociala krav som Göteborgs stad fått i de upphandlingar av gatsten där man ställt dessa krav.

Göteborgs krav kommer att successivt införas i upphandling, bland annat i en pågående bussupphandling och upphandling av avfallsentreprenad.

Frågor som diskuterades efter presentationen:

- Är bränslet "öronmärkt" eller fungerar det som "grön gas" dvs en delmängd miljöanpassad gas i systemet.
- Vilka ska vara redovisningsskyldiga i leverantörskedjan? Det blir ett kontraktsförhållande, det är leverantören som ska redovisa till Göteborg. Exempelvis så är det bussentreprenören som ska hämta uppgifter från sin bränsleleverantör.
- Varför tar man inte med samma ILO-konventioner som i EU-direktivet (biodrivmedelsdirektivet)? Göteborgs stad har en annan uppsättning av konventioner vilket kanske ställer till problem för leverantörerna. Göteborgs stad tror inte att det blir något problem men ska anpassa sig till relevanta direktiv och standarder.
- Har kriterierna använts? Västtrafik genomför upphandling enligt dessa kriterier, upphandlingen pågår för tillfället.
- Stockholm har genomfört en upphandling av drivmedel till personbilar, miljökrav fanns i de särskilda kontraktsvillkoren men de togs bort efter kritik under den pågående upphandlingen. Upphandlingen gjordes sedan om utan miljökrav.

Presentationen finns tillgänglig på Miljöstyrelsens hemsida.

MILJÖBILAR I STOCKHOLM

Eva Sunnerstedt, Stockholms stad berättade om Stockholms erfarenheter från miljöfordonsupphandlingar.

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2009-04-24	SIDOR	3 (6)
	MINNESANTECKNINGAR	UPPSTARTSSEMINARIUM FÖR UPPHANDLINGSKRITERIER FÖR DRIVMEDEL OCH FORDON			

Upphandling av elfordon gjordes 1996. Stockholm deltog i en internationell upphandling tillsammans med 5 andra städer. Totalt upphandlades 250 fordon, plus 100 fordon som gick till tredje part, vilket gjorde köpargruppen större. Upphandlingen ledde till lägre pris, öppnade marknaden för elfordon och satte fart på infrastrukturen.

Etanolbilar upphandlades 1998-2000 i en gemensam svensk upphandling, totalt upphandlades 3000 personbilar. På grund av den stora upphandlingen sänktes priset till ca 5000 kr lägre än för den konventionella varianten av modellen.

Upphandling av miljöbilar gjordes 2002-2003, inga nya modeller introducerades men däremot sänktes priset på fordonen.

Etanoltransportbilar upphandlades 2006-2007. 3000 fordon av en skåpbil beställdes. Leveranserna är tyvärr försenade till slutet av 2009.

Frågor som diskuterades under presentationen:

- Varför är inte målet att fordonen ska köras på 100% "miljöbränsle"? I dagsläget är målet att Stockholms fordonsflotta ska köras till 85% på "miljöbränsle". Anledningen har främst varit tillgång på tankställen, som dock är god, ca 75% av tankställena i och runt Stockholm kan erbjuda alternativa drivmedel. Någon påpekade att etanolfordon då och då bör köras på bensin för att motorn ska fungera optimalt.
- Vad är bäst att upphandla först, fordonen eller bränslet? Eva svarade att det är svårt att säga vad som är bäst. Stockholm har valt att upphandla fordonen först.
- Hur är processen fram till att man väljer vilken upphandling man ska göra? Eva svarade att man internt sett ett behov och undersökt om andra har haft samma behov.

Presentationen finns tillgänglig på Miljöstyvningsrådets hemsida.

INRIKTNING FÖR NATIONELLA MILJÖKRITERIER FÖR UPPHANDLING AV DRIVMEDEL OCH FORDON

Joakim berättar om de nuvarande kriterierna för fordon samt motiv för uppdateringen av dessa kriterier, se presentation för mer information.

Annie redogjorde för tidplan och mål med arbetet. Arbetet består av två delar, dels ta fram nya upphandlingskriterier för drivmedel och dels uppdatera de befintliga fordonskriterierna. Arbetet kommer att bedrivas parallellt åtminstone vid starten. Fordonskriterierna blir enligt planen klara tidigare då det bara rör sig om en uppdatering. Första mötet hålls den 7 maj, kallelse kommer till dem som anmäler sig till en arbetsgrupp. Deltagare har möjlighet att delta via webbkonferens. De som inte anmäler sig till arbetsgruppen kommer att få möjlighet att svara på remissen tillsammans med andra intressenter.

Presentationen finns tillgänglig på Miljöstyvningsrådets hemsida.

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2009-04-24	SIDOR	4 (6)
	MINNESANTECKNINGAR	UPPSTARTSSEMINARIUM FÖR UPPHANDLINGSKRITERIER FÖR DRIVMEDEL OCH FORDON			

DISKUSSION KRING INRIKTNINGEN AV ARBETET

Drivmedelskriterierna

Följande punkter diskuterades:

- De nya EU-direktiven på området påverkar förutsättningarna för detta arbete.
- EU-direktiven måste utgöra en bas för arbetet, med successivt högre krav på mer avancerad nivå. Ett bra sätt att hantera detta är att göra som Göteborgs stad som gjort skullkrav av de sociala krav som enligt EU-direktivet endast är redovisningskrav. Kriterierna måste ta hänsyn till politiska viljor inom området.
- Utvecklingen sker fort på drivmedelsarbetet, nya sätt att syntetiskt framställa bränslen kommer inom några år. Det är viktigt att arbetet följer utvecklingen.
- Det är också viktigt att användningen av förnyelsebart bränsle stimuleras när det väl är upphandlat.
- Uppföljningsarbetet är mycket viktigt. Spårbarheten för olika bränsletyper varierar vilket man måste ta hänsyn till.
- Det är inte bara utsläpp av växthusgaser som är viktiga, alla 16 miljö kvalitetsmål är viktiga. Många lokala miljöproblem, exempelvis i stadsmiljöer, beror på de fordon och bränslen som används av offentliga aktörer.
- Ska varje liter vara "märkt" eller ska det räknas i en bulk? Detta är något som arbetsgruppen ska diskutera.
- Vilka nationalekonomiska konsekvenser får en övergång till skattebefriande drivmedel och mer bränslesnåla fordon.

Fordonskriterierna

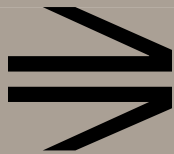
- Det är viktigt att övriga miljöaspekter beaktas i arbetet, exempelvis buller. De krav på buller som finns i kriterierna för godstransporter bör användas.
- Från och med 2014 gäller nya krav på lätta lastbilar.
- Märkning av däck angående bättre prestanda är på gång.
- Det är viktigt att kraven är långsiktiga och teknikneutrala.

Synpunkterna kommer att tas till vara av arbetsgrupperna under arbetet.

Annie och Joakim tackade för intresset och avslutade mötet.

ANMÄLDA TILL ARBETSGRUPPEN FÖR DRIVMEDELSKRITERIER

Namn	Organisation
Thomas Söderholm	Eskilstuna Kommun

Cecilia Carlqvist	Gröna Bilister
Eva Sunnerstedt	Stockholms Stad
Frida Karlsson	Vägverket
Jonas Höglund	Svebio
Magnus Lindgren	Vägverket
Michelle Ekman	Gasföreningen
Tomas Kågebrand	Stockholms Stad
Ulrika Ajax	Lantmäterier
Per Erlandsson	Lantmännen
Per-Erik Österlund	OKQ8
Anders Roth	Trafikkontoret Göteborg

Anmälda för att ta del av information under arbetets gång:

Namn	Organisation
Britt Green	Hållbar Mobilitet Skåne
Johan Böhlin	SLL

ANMÄLDA TILL ARBETSGRUPPEN FÖR FORDONSKRITERIER

Namn	Organisation
Anders Norén	BIL Sweden
Astrid Stockenberg	Eskilstuna Kommun
Bertil Rydqvist	GM Norden
Carl-Göran Bergstrand	SKL Kommentus
Cecilia Carlqvist	Gröna Bilister
Eva Sunnerstedt	Stockholms Stad
Frida Karlsson	Vägverket
Jonas Höglund	Svebio
Jonas Lööf	Miljöfordon Syd
Magnus Lindgren	Vägverket

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2009-04-24	SIDOR	6 (6)
	MINNESANTECKNINGAR	UPPSTARTSSEMINARIUM FÖR UPPHANDLINGSKRITERIER FÖR DRIVMEDEL OCH FORDON			

Michelle Ekman	Gasföreningen
Tomas Kågebrand	Stockholms Stad

Anmälda för att ta del av information under arbetets gång:

Namn	Organisation
Britt Green	Hållbar Mobilitet Skåne
Fredrik Björnström	Rikspolisstyrelsen
Johan Böhlin	SLL